

Formació

PERSONES REFUGIADES DE PALESTINA I PERIODISME DE PAU. COM INFORMAR DES D'UN ENFOCAMENT DE GÈNERE I DRETS HUMANS

GUIA DIDÀCTICA

Estimat/da alumne/a:

L'objectiu d'aquest document és facilitar-te el seguiment de la formació i donar-te informació sobre com està organitzada.

1. INTRODUCCIÓ

Els conflictes i les crisis humanitàries afecten de manera diferenciada a homes i dones, normalment en detriment d'aquestes i de la seva participació social, política i econòmica. En moltes ocasions, s'observa que els mitjans de comunicació ofereixen una representació parcial i estereotipada dels conflictes i les crisis humanitàries, una coberta a vegades molt centrada en xifres i en la descripció d'esdeveniments històrics i episodis de violència d'alta intensitat, que no permeten conèixer de primera mà l'impacte d'aquestes situacions en les persones i, en particular, en les dones.

En el context del conflicte palestí-israelià i la crisi humanitària derivada dels més de 50 anys d'ocupació israeliana del territori Palestí ocupat (tPo) i dels més de 10 anys de bloqueig a la franja de Gaza, l'imaginari sobre les dones palestines està basat en les percepcions culturals promogudes per diferents agents socialitzadors com els mitjans de comunicació, les quals tendeixen a ser generalitzadores, esbiaixades i inexactes. Aquest imaginari també està travessat per uns estereotips de gènere que porten a mostrar a les dones com persones passives, víctimes i situades en un segon pla: filles, mares o part d'un grup homogeni de persones afectades pel conflicte.

Tenint en compte la importància dels mitjans de comunicació com agents socialitzadors de coneixement, formadors d'opinió i constructors d'imaginar col·lectiu i individual de la ciutadania, UNRWA Catalunya, juntament amb el col·lectiu Lola Mora, aposta, a través d'aquesta formació, per fomentar un tractament de la informació sobre contextos humanitaris i de conflicte des d'un Enfoque de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH), que contribueixi a desmuntar estereotips, visibilitzi històries silenciades i transmeti a la ciutadania una visió emancipadora i no estereotipada de les dones, en particular de les dones refugiades de Palestina¹.

¹ UNRWA Euskadi (Ed.). Ruta M. Guía para Periodistas. Cómo informar de conflictos y situaciones humanitarias con enfoque de género desde el caso del territorio Palestino ocupado. Bilbao, 2017.

2. OBJETIUS I METODOLOGIA DE LA FORMACIÓ

L'**objectiu general** de la formació és fomentar l'adquisició de coneixements i habilitats sobre com transversalitzar l'EGiBDH en les cobertures mediàtiques de crisis humanitàries, conflictes i situacions de refugi que ajudin a generar en la ciutadania consciència crítica, solidaritat i mobilització per la protecció dels DDHH de la població refugiada de Palestina.

Els **objectius específics** de la formació són:

- Augmentar i reforçar, des d'un sentit crític, el coneixement i la consciència entorn els DDHH, l'Agenda 2030-ODS i l'equitat de gènere.
- Apropar la realitat de la població refugiada de Palestina, des del seu context històric i la seva situació humanitària actual.
- Desgranar què és l'EGiBDH i comprendre què aporta en la seva intersecció amb la comunicació i el periodisme de pau.
- Aprendre a analitzar i a cobrir crisis humanitàries i de refugi des d'un EGiBDH partint de la situació concreta de la població refugiada de Palestina.

La metodologia de les sessions de formació serà dialògica, reflexiva i pràctica. Es plantejaran sessions de treball que combinaran classes magistrals amb exercicis pràctics a l'aula. Entre els exercicis pràctics es plantejaran: dilemes, lectures amb debat, exercicis periodístics, etc.

El material pedagògic de referència serà la [Ruta M. Guia para Periodistas. Cómo informar de conflictos y situaciones humanitarias con enfoque de género desde el caso del territorio Palestino ocupado](#) publicada, l'any 2017, per UNRWA Euskadi.

Al finalitzar la formació, i amb l'objectiu de posar en pràctica els coneixements i habilitats adquirides, es proposarà a l'alumnat crear una peça periodística. A l'apartat 4 d'aquesta guia trobaràs tota la informació al respecte.

3. LLOC, CALENDARI I HORARI

La formació tindrà lloc a l'aula 3 la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB.

La formació tindrà una durada total de 6 hores, dividides en 2 sessions de 3 hores cada una d'elles. El calendari i l'horari de la formació serà el següent:

- Divendres 06/març – 12h-15h
- Divendres 13/març – 12h-15h

4. ESTRUCTURA I CONTINGUTS

L'**estructura** i els **continguts** de les sessions seran els següents:

Sessió 1:

Què és el periodisme de pau? Què significa informar amb enfocament de gènere? Com s'informa sobre conflictes, violència i crisis humanitàries amb enfocament de gènere?

Agenda 2030 – ODS, població refugiada de Palestina i responsabilitat des del periodisme de pau i amb perspectiva de gènere.

Sessió 2:

Marc, narratives i històries per una cobertura des de l'enfocament de gènere de conflictes, violència i crisis humanitàries. Cura del llenguatge textual i visual.

5. EXERCICI PRÀCTIC

Tal i com s'ha apuntat anteriorment, al finalitzar la formació se't proposarà que, amb tots els coneixements i habilitats adquirides, produeixis una peça periodística entorn a la temàtica de l'Agenda 2030, els ODS, l'equitat de gènere, la realitat de les persones refugiades de Palestina i/o el periodisme de pau, des d'un EGIBDH. Al llarg de la formació, se't donaran les indicacions i els recursos necessaris.

En relació amb el format, la peça podrà ser una foto, un article escrit (800-1.000 paraules), un vídeo o una peça sonora (durada màxima 3-5 minuts). En relació al gènere periodístic, les peces podran ser una entrevista, una crònica, un article o un (foto)reportatge.

Cada peça creada haurà de tenir un títol, un subtítol i caldrà que hi consti l'autoria (nom i cognoms) i un pseudònim.

L'entrega de les peces s'haurà de realitzar 15 dies després de la finalització de la formació. L'entrega es realitzarà via correu electrònic a la direcció: catalunya@unrwa.es.

Una vegada rebudes totes les peces, l'equip d'UNRWA Catalunya prepararà un dossier amb totes elles, per les quals només apareixerà el pseudònim dels/les autores. UNRWA Catalunya enviarà aquest dossier al Comitè Avaluador, integrat per professional del Col·legi de Periodistes de Catalunya, professorat de periodisme i comunicació de la UAB i per l'equip formatiu del projecte, format per professionals de LolaMora i UNRWA Catalunya. Totes les peces creades seran llegides i valorades per aquest Comitè, el qual serà l'encarregat de seleccionar les que seran publicades a la Revista digital *La voz de los ODS*, publicada per UNRWA Espanya.

Entre totes les peces presentades, es seleccionaran aquelles de major qualitat, que responguin a la temàtica del curs (Agenda 2030, ODS, equitat de gènere, persones refugiades de Palestina i/o periodisme de pau) i que siguin elaborades des d'un EGIBDH. També es valorarà la creativitat i l'originalitat. Es descartaran i, per tant, no seran susceptibles de publicació, aquelles peces presentades amb continguts de ficció o fets no reals, contraris a les temàtiques i als enfocaments plantejats, que reflecteixin continguts

que incitin a la violència, mostrin actituds discriminatòries i sexistes i que atemptin contra la integritat de les persones.

La decisió del Comitè Avaluador serà pública durant el mes d'abril/maig 2020. La selecció de les peces guanyadores serà a discreció absoluta del Comitè Avaluador i la seva decisió serà definitiva i inapel·lable. La comunicació de la resolució del Comitè es realitzarà a través d'un mail informatiu a les persones guanyadores. Amb aquest mail, UNRWA Catalunya enviarà un document de sessió de drets de propietat intel·lectual que caldrà que es firmi i es retorni amb la major brevetat possible. No es podrà publicar cap peça per la qual no es disposi d'aquest document firmat per l'autor/a.

La revista *La voz de los ODS* amb les peces de l'alumnat de la formació es publicarà en format digital durant el mes de maig de 2020.

6. CONTACTE AMB L'EQUIP FORMATIU

Tant durant com després de la formació, l'equip formatiu estarà a la teva disposició. Per qualsevol dubte o pregunta, en particular en relació a la creació de la peça periodística, ens podràs contactar en aquests correus electrònics: catalunya@unrwa.es i lolamoraproducciones@gmail.com.

7. LECTURES PREPARATÒRIES I BIBLIOGRAFIA

Informe sobre el estado de las mujeres en el mundo 2017-2018 (ONU):

<https://www.unwomen.org/-/media/annual%20report/attachments/sections/library/un-women-annual-report-2017-2018-es.pdf?la=es&vs=458>

Informe sobre la situación actual y cumplimiento de los ODS (2018):

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/progress-report/>

Infografías sobre la situación de las mujeres en el mundo actualmente:

<https://www.unwomen.org/es/digital-library/multimedia/2015/9/infographic-gender-equality-where-are-we-today>

Infografía sobre la mujeres y consolidación de la paz:

<https://www.unwomen.org/es/digital-library/multimedia/2018/10/infographic-womens-meaningful-participation-builds-peace>

UNRWA Euskadi (Ed.). Ruta M. Guía para Periodistas. Cómo informar de conflictos y situaciones humanitarias con enfoque de género desde el caso del territorio Palestino ocupado. Bilbao, 2017.

https://www.tejiendoredesdemujeres.org/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=472&lang=es

UNRWA España. Situación humanitaria en el territorio palestino ocupado (tPo). Un análisis de género y derechos humanos. Valencia, 2018.

<https://escuelasporlapaz.es/recursos-pedagogicos>

UNRWA España. Aproximación histórica al conflicto palestino-israelí. Valencia, 2018.

<https://escuelasporlapaz.es/recursos-pedagogicos>

UNRWA Euskadi (Ed.). Genealogía feminista palestina: Historias de mujeres desde la diversidad. Bilbao, 2017.

<https://escuelasporlapaz.es/recursos-pedagogicos>

Urrutia Arestizábal, Pamela. Mujeres, paz y seguridad: aplicación, retos y límites en Palestina. Escola de Cultura de Pau – Associació Hèlia. Bellaterra, 2019

<https://escolapau.uab.cat/informes-2/mujeres-paz-y-seguridad-aplicacion-retos-y-limites-en-palestina/>

Urrutia Arestizábal, Pamela. Ocupación, conflicto y patriarcado: Impactos en las mujeres palestinas. Escola de Cultura de Pau – Associació Hèlia. Bellaterra, 2019

<https://escolapau.uab.cat/informes-2/impactos-mujeres-palestinas/>